

علیرضا کاردار - چندی پیش ویدئویی در شبکه‌های اجتماعی منتشر شد که در آن دختر و پسری در شهر شیراز، مردم را سر کار می‌گذاشتند و با کلک، یک صحنه تیراندازی می‌ساختند و از عکس‌العمل رهگذران، فیلم می‌گرفتند. یک دوربین مخفی کم‌خرج که با ترکاندن یک بادکنک، ممکن بود باعث ترس زیاد مردم شود. نکته‌ای که وجه مشترک بیشتر دوربین‌مخفی‌های پربیننده این سال‌هاست، همین سادگی، کم‌خرج بودن و به اصطلاح آماتوری بودنشان است. یعنی سازندگان‌شان نه یک تیم حرفه‌ای، بلکه چند جوان هستند که با هزینه و امکانات ابتدایی، این ویدئوهای پرطرفدار و معمولاً ترسناک را می‌سازند. دوربین مخفی‌ها که سبک مهمی از برنامه‌های عامه‌پسند هستند، در دنیای رسانه، به دو دسته تقسیم می‌شوند. یکی «دوربین مخفی‌های حرفه‌ای و پرهزینه» که توسط شرکت‌های چندرسانه‌ای و شبکه‌های معتبر تلویزیونی تهیه می‌شوند. دومی هم «دوربین مخفی‌های آماتور» که به شکل شخصی، با هزینه اندک و حضور و کمک چند نابازیگر و دوربین ساده ضبط می‌شوند که خب «سرکاری» و به اصطلاح Prank هستند. پرونده امروز «زندگی‌سلام»، سرکی کشیده به دنیای این گونه دوربین‌مخفی‌ها و مروری دارد بر ترسناک‌ترین و پربیننده‌ترین‌هایشان. در ادامه، بد نیست این نکته را هم یادآوری کنیم که برای ضبط یک دوربین مخفی، علاوه بر فیلم نامه قوی باید مجوز فیلم برداری در شهر از مراجع دارای صلاحیت را هم داشته باشیم. پس اگر از این پرونده برای ساخت یک دوربین‌مخفی ایده گرفتید، بی‌گدار به آب نزنید و خودتان را با قانون درنیندازید؛ و از همه مهم تر به خاطر خنداندن بقیه ملت را سکنه ندهید.

یک پرونده باحال برای مرور ترسناک‌ترین و پربازدیدترین دوربین‌مخفی‌های اخیر

ترس، بخند! دوربین مخفی

گذشته از دوربین مخفی‌هایی که سازندگان با اذیت کردن هدف‌ها در کوچه و خیابان می‌سازند، مانند آب ریختن روی سرشان، بوق زدن در گوش‌شان، مالیدن خامه کیک به صورت‌شان، پاشیدن برف شادی و آرد به طرف‌شان، پر تاب بسته‌های مشکوک به بمب در محل زندگی‌شان و... که جنبه آزار و اذیت دارد، برخی دوربین مخفی‌های غیر حرفه‌ای هستند که هم جذاب و خلاقانه‌اند و هم پربازدید.

مرور چند نمونه از دوربین مخفی‌های ترسناکِ آماتوری اما بسیار پربیننده جهان

ترس و بخند!

از دنیای ساختِ دوربین مخفی بیشتر بدانیم

اصل مهم در یک دوربین مخفی جذاب، غافلگیری است. یعنی ذهن مخاطب را به سمتی ببریم و بعد، از سمت دیگری که توقعش را ندارد پشش حمله کنیم. سر کار گذاشتن «هدف» چه به وسیله شوخی، چه تردستی و کلک و چه از طریق ترساندنش و البته ضبط کردن عکس‌العمل‌ها، هدف همه سازندگان دوربین مخفی‌هاست؛ هرچند گاهی برخی دوربین‌مخفی‌ها هم، قرار است تلنگری باشند برای جمع کردن حواس مخاطب. منتها یکی از جنجالی‌ترین گونه‌های دوربین مخفی، آن‌هایی هستند که «هدف» را می‌ترسانند تا عکس‌العملش را ضبط کنند. یک قانون مهم در ویدئوهای ترسناک، استفاده از شخصیت‌ها و چیزهایی است که مخاطب، توقع ترسیدن از آن را ندارد. در این پرونده با چند اصطلاح روبه‌رو می‌شویم که مهم است معنا و کاربردشان را بدانید:

هدف Target همان مردم بینوایی که سوژه دوربین مخفی می‌شوند!
پرنکر Pranker سر کارگذار، کسی که تخصصش سر کار گذاشتن دیگران است و از آن فیلم می‌گیرد!

ویدئولاگر Vlogger وبلاگ، محیطی است برای نوشتن یادداشت‌های روزمره توسط افراد عادی یا نویسنده‌های حرفه‌ای. در همین زمینه به کسانی که به جای نوشتن متن، ویدئو می‌سازند و در وبلاگ‌هایشان با اشتراک می‌گذارند، ویدئولاگر یا به اختصار ویلاگر می‌گویند.

یوتیوب Youtube معروف‌ترین سایت به اشتراک گذاری ویدئو که در ایران هم چند نمونه داخلی‌اش راه‌اندازی شده است.

کانال یوتیوب Youtube channel صفحه‌ای برای دسته‌بندی و انتشار ویدئوهای مشابه، توسط مدیر کانال.

یادی از دوربین مخفی‌های وطنی

در بین دوربین مخفی‌های ایرانی، مهم‌ترین و به یادماندنی‌ترین‌شان، همان‌هایی است که «امیرحسین قهرمانی» ساخته است. وی که کارگردان مجموعه‌های محبوب «علی کوچولو» و «چاقو و لاغر» است، در سال ۱۳۷۰ نگارش و کارگردانی و تولید اولین برنامه‌های دوربین مخفی خود با همکاری بیژن بیرنگ و مسعود رسام را آغاز کرد. همان فیلم‌هایی که نوا‌های ویدئوی‌شان دست به دست می‌چرخید و از دیدنش تعجب می‌کردیم که آیا این‌ها واقعا در ایران

ساخته شده‌اند؟ مثلاً یکی از معروف‌ترین‌هایش همانی بود که گزارشگر (قهرانی) با مردم مصاحبه می‌کرد و سر کارشان می‌گذاشت و با تکان دادن سر، جواب را به مصاحبه‌شونده القا می‌کرد و مجبورشان می‌کرد پاسخ بی‌ربطی بدهند! پس از آن، شرکت سیما فیلم به او سفارش ساخت ۵۲ برنامه دوربین مخفی داد. این برنامه‌ها بسیار موفق بودند و بلافاصله سری دوم، سوم و چهارم‌ش را به سفارش کانال‌های مختلف تلویزیون ساخت. «شوخی با ستارگان» یک دوربین مخفی چهارقسمتی دیگر بود که در سال ۱۳۹۲ منتشر شد. اینم‌های این برنامه عبارت بودند از: کارگردان قلابی، سرقت از بوتیک، سرقت مسلحانه، رادیو اکتیو، مجری دست و پا چلفتی و... که در آن‌ها با ستارگان شوخی می‌شد. هنرمندانی از قبیل بیژن بنفشه‌خواه، مرحوم حسن جوهرچی، شهره سلطانی، کیانوش گرامی، لاله صبوری، زهره حمیدی، سحر ولدبیگی، مهران غفوریان، مهرداد صدیقیان، مهدی صباحی، کامران تقی، رضا توکلی، امیریل ارجمند، پژمان بازغی، لیلا بلوکات، الهام حمیدی، مارال فرجاد، نبوشا ضیعی، امید زندگانی، امین حبیبی، امیرنوری، احمدیادری، سیامک اشعریون، محمود بصیری، بهناز توکلی، محمد متوسلانی، محمود بنفشه‌خواه، پرویز پرستویی، حسام‌نواب صفوی، بیوک میرزایی، حسین عابدی و... از سوژه‌ها و هدف‌های این مجموعه دوربین مخفی بودند که گاهی واقعا گول می‌خوردند. مثلاً تصور کنید بیژن بنفشه‌خواه را به هوای بازی در یک فیلم بزرگ سر کار می‌گذاشتند یا مهران غفوریان را مجبور می‌کردند از یک فروشگاه، دزدی کند!

● رستاخیز زامبی‌ها

ga Sylwester Adam Ward فیلم‌ساز مستقل لهستانی و دارنده پرتعدادترین کانال لهستانی یوتیوب با بیش از سه میلیون دنبال‌کننده است. وی به دلیل ساخت ویدئوهای سرکاری با شخصیت پلیس، مشکلات قانونی بسیاری داشته است. این یکی واقعا وحشتناک است و اصلاً خنده‌نادار! تصور کنید نیمه‌شب در جاده یا جنگل خارج از شهر مشغول رانندگی یا ورزش هستید و ناگهان در مقابل‌تان می‌بینید جنازه‌ای روی زمین افتاده و چند زامبی مشغول خوردنش هستند! کاش کار همین‌جا تمام می‌شد و زامبی‌ها دنبال سوژه مد نظر نمی‌دویدند. گریم سنگین و تعداد زیاد بازیگران این دوربین مخفی، آن‌را از حالت شخصی و آماتوری درآورد و بیشتر شبیه یک فیلم سینمایی شده است. یک فیلم واقعا ترسناک.

● عروسک راننده

Rahat Hossain که با نام کانالش MagicofRahat VitalyZdorovetskiy شناخته می‌شود، ویدئولاگری است که از سال ۲۰۱۶ تا کنون، ویدئوهای کانالش با ۱۰ میلیون عضو، بیش از یک و نیم میلیارد بازدید داشته است و از معروف‌ترین ساخته‌هایش، ویدئویی است که باز هم در شب و داخل پارکینگ عمومی می‌گذرد و از فیلم «اره» تقلید شده است. مردی با یک‌اره برقی و ماسک شخصیت این فیلم، به دنبال فرد دیگری که معلول است و دست و پا ندارد ولی به صورت یک قربانی گریم شده است افتاده و انگار او را سلاخی می‌کند. عکس‌العمل هدف‌های رهگذر در این مورد هم بسیار دیدنی و در عین حال ترجم‌برانگیز است. مخصوصاً به خاطر گریم آن شخص معلول که دل و روده پلاستیکی خونی هم‌پش‌آویزان کرده‌اند!

● کشتار با اره برقی

VitalyZdorovetskiy که با نام کانالش VitalyZdorovetskiy شناخته می‌شود، ویدئولاگری است که از سال ۲۰۱۶ تا کنون، ویدئوهای کانالش با ۱۰ میلیون عضو، بیش از یک و نیم میلیارد بازدید داشته است و از معروف‌ترین ساخته‌هایش، ویدئویی است که باز هم در شب و داخل پارکینگ عمومی می‌گذرد و از فیلم «اره» تقلید شده است. مردی با یک‌اره برقی و ماسک شخصیت این فیلم، به دنبال فرد دیگری که معلول است و دست و پا ندارد ولی به صورت یک قربانی گریم شده است افتاده و انگار او را سلاخی می‌کند. عکس‌العمل هدف‌های رهگذر در این مورد هم بسیار دیدنی و در عین حال ترجم‌برانگیز است. مخصوصاً به خاطر گریم آن شخص معلول که دل و روده پلاستیکی خونی هم‌پش‌آویزان کرده‌اند!

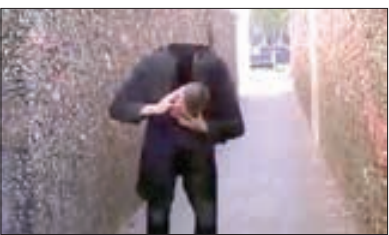
● بچه آدمکش!

Roman Bernard Atwood کم‌دین، ویدئولاگر و سرکارگذار معروفی است که روزانه ویدئوهایی از زندگی روزمره و دوربین مخفی‌هایش در کانالش می‌گذارد. کانال وی که پنجاهمین کانال محبوب یوتیوب است، حدود ۱۴ میلیون نفر عضو دارد و تاکنون ویدئوهایش بیش از چهار میلیارد بار دیده شده است. اما «بچه آدمکش»، یکی از ترسناک‌ترین دوربین مخفی‌های ساخته این شخص است. همانی که پسر بچه‌ای چاقو به دست در پارکینگ ظاهر می‌شود و به دنبال رانندگان و عابران پیاده می‌دود. محیط خلوت پارکینگ و چته کوچک‌پسر بچه، همان عامل غافلگیری هدف‌هاست که تاسر حدم‌گ می‌ترساندشان. شبیه این ویدئونیز توسط یک شبکه تلویزیونی ساخته و با نام «بچه سرراهی» منتشر شده است. همان‌که در شب کنار مسیر رهگذران، دختر بچه‌ای به حالت گریه نشسته است و وقتی رهگذران به آن دختر می‌رسند و می‌خواهند ببینند چه شده، سرش را از روی زانوش برمی‌دارد و هدف‌های مد نظر با چهره مخوفش که گریم فیلم «جن‌گیر» دارد، روبه‌رو می‌شوند.

● بازگشت دلقک قاتل

DM Franks کانالی ایتالیایی است که توسط Matteo Moroni برای ویدئوهای سرکاری ساخته شده است و بیش از پنج میلیون عضو دارد. این کانال با شخصیت «دلقک قاتل» شناخته می‌شود که اره برقی به دست، دنبال مردم می‌دود! شاید بتوان گفت این دوربین مخفی، ترسناک‌ترین دوربین مخفی یوتیوب شناخته می‌شود. یک دلقک که شبانه، یا جنازه دفن می‌کند یا دنبال هدف می‌دود تا دفنش کند!

● عطسه شعیبه باز

Rich Ferguson شعیبه باز و تهیه‌کننده برنامه‌های شعیبه بازی است که کانالش میلیون‌ها عضو دارد. حتماً ویدئوی این تردست را دیده‌اید که با ترفندی، لباسش را طوری طراحی کرده که وقتی با رهگذران روبه‌رو می‌شود و می‌خواهد با آن‌ها صحبت کند، مثلاً عطسه‌اش می‌گیرد و سرش از جا کنده شده و به پایین لباسش می‌افتد! دوربین این ویدئو، خیلی هم مخفی نیست و همکارش در حال فیلم برداری از عکس‌العمل مردمی است که ابتدا جا می‌خورند ولی بعد، وقتی فرگوسن سرش را سر جایش می‌گذارد، از خنده روده‌بر می‌شوند.

● زندانی فراری

سازنده این دوربین مخفی «یوسف صالح عریقات» بازیگر، خواننده، کم‌دین و ویدئولاگر فلسطینی-آمریکایی است که بیشتر با نام کانالش FouseyTube شناخته می‌شود. باز هم داستان در یک پارکینگ می‌گذرد. پلیسی به سوژه‌های هدف می‌گوید به دنبال یک زندانی فراری است و در همان لحظه زندانی که خود بازیگر است از راه می‌رسد. خوبی این دوربین مخفی این است که بعضی از سوژه‌ها حساسی از خجالت بازیگر در می‌آیند و اگر بقیه عوامل پشت صحنه دخالت نکنند، مردم به حساب بازیگر می‌رسند تا دلشان خنک شود!

● دختر مرده

FrankPrank کانال یوتیوبی است که توسط Jesse Michael Wellens و همسرش Jennifer Smith در سال ۲۰۰۷ ساخته شد تا دو نفری ویدئوهای سرکاری و دوربین مخفی خود را در آن بگذارند. این دوربین مخفی اصلاً خنده‌دار نیست، هرچند هدف‌های این دوربین مخفی باز هم می‌خندند. البته شاید دلیل خنده‌شان عصبی و ناشی از ترس باشد! دختری با گریم بازیگران فیلم‌های دلهره‌آور ژانری که لباس یکدست سفیدی به تن دارد و موهای سیاه و بلندش را نوب صورتش ریخته، وسط خیابان ایستاده و رهگذران را می‌ترساند. همین!